

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.275.2023
Warszawa, 25 stycznia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 286 z dnia 22 grudnia 2023 r. dotyczącą tzw. afery upadłościowej ujawnionej przez dziennikarzy portalu Onet.pl w latach 2022-2023, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W dniu 24 października 2022 r. Minister Sprawiedliwości powziął informację o możliwych nieprawidłowościach podczas czynności podejmowanych przez doradcę restrukturyzacyjnego Krzysztofa Gołęba. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że przed datą publikacji artykułu w serwisie Onet.pl Służba Nadzoru Ministra Sprawiedliwości prowadziła już wobec doradcy restrukturyzacyjnego Krzysztofa Gołęba czynności kontrolne związane z bieżącą analizą skarg składanych przez uczestników postępowań upadłościowych. Odnotowania wymaga również, że w ramach właściwości Wydziału Nadzoru nad Doradcami Restrukturyzacyjnymi rozpoznawane były skargi na działalność innych syndyków wymienionych w publikacji portalu Onet.pl, przy czym dotyczyły one konkretnych postępowań upadłościowych prowadzonych przez syndyka pod nadzorem sędziego-komisarza. Skargi te nie wskazywały jednak na nieprawidłowości o charakterze systemowym, obejmującym całą działalność danego doradcy restrukturyzacyjnego.

Doniesienia medialne tzw. afery upadłościowej stanowiły impuls zlecenia przez Ministra Sprawiedliwości audytu Kancelarii doradcy restrukturyzacyjnego Krzysztofa Gołęba oraz postępowań prowadzonych z jego udziałem. W tym celu w dniu 6 grudnia 2022 r. zawarta została między Skarbem Państwa-Ministrem Sprawiedliwości a Polskim Instytutem Kontroli Wewnętrznej sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (KRS 0000259063) umowa o sporządzenie pisemnego autorskiego raportu, przygotowanego na podstawie kontroli przeprowadzonej w zakresie prawidłowości dokonywania rozliczeń wydatków poniesionych przez Krzysztofa Gołęba w procesie prowadzenia postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych. Zawarcie w/w umowy poprzedzone zostało czynnościami zmierzającymi do zabezpieczenia środków na jej realizację. Wybór firmy audytorskiej poprzedzony został wstępnym badaniem rynku - zgodnie z założeniami przyjętymi w Regulaminie udzielania zamówień publicznych oraz obiegu dokumentacji związanej z umowami cywilnoprawnymi zawieranymi w Ministerstwie Sprawiedliwości stanowiącym załącznik do zarządzenia NR 1/21/BF Dyrektora Generalnego Ministerstwa

Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2021 r. Z tytułu realizacji umowy audytu Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej sp. z o.o. otrzymał wynagrodzenie w wysokości 97.200,00 złotych plus należny podatek VAT.

Odpowiadając na pytanie o cele, zakres i metodologię zleconego przez Ministra Sprawiedliwości audytu, należy wyjaśnić, że miał on na celu zbadanie, czy w procesie prowadzenia przez Krzysztofa Gołęba postępowań insolwencyjnych nie dochodziło do naruszeń prawa poprzez bezpodstawne wyprowadzanie środków z masy upadłości. Audyt obejmował także ustalenie, czy podejmowane przez doradcę restrukturyzacyjnego działania były właściwie raportowane nadzorującemu jego czynności sędziemu-komisarzowi. W trakcie czynności audytowych przeprowadzona została analiza 75 postępowań, którą stanowiło 49 postępowań pozostających w toku oraz 26 postępowań zakończonych. W wielu przypadkach badano wielotomowe sprawy, w tym takie które obejmowały ponad 30 000 kart (I tom to ok. 200 kart). Do tego należy dodać dużą liczbę dokumentów źródłowych, pozostających poza aktami sądowymi i pozyskiwanych z archiwów.

Kontroli zostały poddane procedury związane z zarządzaniem syndyka masą upadłościową z uwzględnieniem:

1. zasad przeprowadzenia inwentaryzacji masy upadłościowej;
2. prawidłowości dokonywania zapytań ofertowych na wykonane na rzecz masy upadłości usługi wraz z kontrolą prawidłowości późniejszego ich rozliczenia;
3. prawidłowości dokumentowania kosztów w analizowanych przez audytora postępowaniach;
4. prawidłowości stosowanych procedur w trakcie zawierania przez audytowanego umów o pracę oraz umów cywilno-prawnych;
5. ewentualnego występowania powiązań między osobami zatrudnianymi na potrzeby prowadzonych przez audytowanego postępowań;
6. poprawności dokumentowania przez audytowanego procesów likwidacji masy upadłości.

Sporządzony przez audytora raport opierał się na zgromadzonej dokumentacji finansowo-księgowej, która obejmowała: faktury zakupu i sprzedaży, raporty kasowe, wyciągi bankowe, notatki służbowe, protokoły inwentaryzacji, zapytania ofertowe, protokoły z wyboru oferenta/wykonawcy, protokoły odbioru zleconych prac, korespondencję, załączniki do dokumentów źródłowych, zawarte umowy, dokumentację kadrową i płacową, dokumentację rozliczeniową z ZUS, umowy cywilnoprawne oraz rachunki do umów cywilnoprawnych.

Na podstawie ustaleń stron umowy zawartej dnia 6 grudnia 2022 r. oraz aneksu do umowy nr 1 zawartego dnia 27 kwietnia 2023 r. audytor złożył raport w dniu 31 lipca 2023 r. Należy mieć jednak na uwadze, że w tej dacie został złożony raport wstępny, który został uzupełniony w dniu 11 sierpnia 2023 r. o przedstawione przez audytora załączniki. W dniu 18 września 2023 r. w oparciu o odpowiedzi Krzysztofa Gołęba na zadane pytania w celu wyjaśnienia wątpliwości audytora, złożony został raport ostateczny.

Odpowiadając na pytanie o termin udostępnienia raportu audytora opinii publicznej należy wyjaśnić, że raport z czynności audytora stanowi element postępowania administracyjnego prowadzonego przez służbę nadzoru Ministra Sprawiedliwości w sprawie DPG-IV.647.78.2022, które zostało wszczęte z urzędu w następstwie czynności nadzorczych przeprowadzonych w ramach nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad działalnością osób posiadających licencję doradcy restrukturyzacyjnego. Akta postępowania administracyjnego na podstawie art. 73 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. z dnia 17 kwietnia 2023 r. Dz.U. z 2023 r. poz.775, dalej „k.p.a.”) są jawne wyłącznie dla stron postępowania administracyjnego – co wynika z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu. Jedynie posiadanie przymiotu strony postępowania administracyjnego pozwala na uzyskanie uwierzytelnionych kopii akt sprawy, a także przeglądania akt i sporządzania z nich notatek i odpisów. Pojęcie strony postępowania administracyjnego reguluje art. 28 k.p.a., zgodnie z którym stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Zważyć należy, że interes prawny w rozumieniu art. 28 k.p.a. musi mieć oparcie w przepisach prawa, to przepis bowiem decyduje o tym, czy konkretny podmiot ma w danej sprawie chroniony interes. Kryterium „interesu prawnego” ma zatem charakter materialnoprawny i wymaga stwierdzenia związku między sferą indywidualnych praw i obowiązków wnioskodawcy a przedmiotem sprawy. Musi to być nadto interes o charakterze osobistym, zindywidualizowany i skonkretyzowany. Od tak pojętego interesu prawnego odróżnić należy interes faktyczny, to jest sytuację, w której dany podmiot jest wprawdzie bezpośrednio zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy administracyjnej, jednakże zainteresowanie to nie znajduje podstawy prawnej rozumianej jako uprawnienie do skierowania do organu administracji żądania podjęcia określonej czynności. Innymi słowy, o posiadaniu przez dany podmiot interesu prawnego decyduje co do zasady norma prawa materialnego, a nie interes faktyczny. Interes prawny musi być rozumiany jako obiektywna, czyli realnie istniejąca potrzeba ochrony prawnej. Interes prawny charakteryzuje się więc następującymi cechami: jest indywidualny, konkretny, aktualny, sprawdzalny obiektywnie, a jego istnienie znajduje potwierdzenie w okolicznościach faktycznych, będących przesłankami zastosowania przepisu prawa materialnego (wyrok WSA w Łodzi, II SA/Łd 785/18, Legalis nr 1834596). Wyniki analizy przeprowadzonej w ramach audytu będą wykorzystane w pracach legislacyjnych ukierunkowanych na usprawnienie systemu upadłościowego i w takim zakresie będą komunikowane opinii publicznej.

Odnosząc się do zagadnienia przygotowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości mechanizmów regulujących działania doradców restrukturyzacyjnych przygotowany został projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz niektórych innych ustaw (UC 120, aktualnie UC 1), który zawiera usystematyzowanie reguł wyboru, osoby do pełnienia funkcji syndyka, tak aby mechanizm wyboru był mechanizmem prostym oraz czytelnym zarówno dla sądu jak i uczestników postępowania. Instrumentem służącym do usystematyzowania wyboru będzie sądowa lista doradców restrukturyzacyjnych. Lista będzie prowadzona w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, przy każdym sądzie upadłościowym/restrukturyzacyjnym. Sąd będzie wyznaczał syndyka według kolejności na sądowej liście doradców restrukturyzacyjnych w danej kategorii spraw.

W uzasadnionych przypadkach sąd będzie mógł wyznaczyć, powołać osobę na ten organ z pominięciem powyższej reguły, przy czym wówczas wybór ten będzie podlegał uzasadnieniu i możliwości zaskarżenia.

Odpowiadając na pytanie o postępowanie prokuratorskie w sprawie tzw. afery upadłościowej, należy wskazać, że Prokuratura Okręgowa Warszawa-Praga Wydział 2 ds. Przestępczości Gospodarczej prowadzi postępowanie w tym przedmiocie, sygn. 3042-2 Ds.73.2022.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/